

[Helga Pedersen.]

kendt med, hvad der i en række tilfælde foregår bag administrationens lukkede døre. Men det nye er, at vi nu inddrager spørgsmålet om at give en vis kreds af personer en egentlig ret til at få at vide, hvad der sker, og at vi nu fastsætter denne ret i lovsform.

Taletiden ved en førstebehandling af et lovforslag tillader mig ikke en nøjere vurdering af argumenterne for og imod en sådan reform, men jeg vil gerne sige, at i mit parti har dette spørgsmål været drøftet indgående ved mange lejligheder i de senere år, og vort resultat er, at vi i det høje ting bør arbejde på gennemførelse af offentlighedsprincippet i forvaltningen. Det har vi også givet klart udtryk for i vort partiprogram, ligesom jeg i offentlighedskommissionen som mit partis repræsentant har sluttet mig til dette standpunkt.

Jeg skal ikke nægte, at det i kommissionen kom som en overraskelse for mig, at socialdemokratiets repræsentant og et andet socialdemokratisk medlem af det høje ting, et medlem, der repræsenterede kommunalbestyrelserne i København og på Frederiksberg, gik imod indførelse af princippet om offentlighed i forvaltningen. Så meget desto mere har det glædet mig, at den høje regering har taget „det standpunkt, at mindretallets forslag fortjener overvejelse og ikke bør afskrives på det foreliggende grundlag“. Det er ganske vist en noget betinget og noget negativ anerkendelse af mindretallets standpunkt, men man kan vel sige, at situationen måske er lidt delikat for regeringen rent partimæssigt set. Sammenholdt med den højtærede statsministers udtalelser i åbningstalen i oktober 1963 har jeg imidlertid taget regeringens fremsættelse af dette lovforslag som udtryk for en absolut positiv interesse i den samlede høje regering for indførelse af offentlighedsprincippet i dansk forvaltning — og jeg mener, det er med føje, jeg har gjort det. Den højtærede minister henviser nemlig til, at spørgsmålet skal forhandles videre på nordisk grundlag, og vi ved jo, at man i Sverige har haft offentlighedsprincippet i mange år, at man i Finland har offentlighedsprincippet, og at man i Norge nylig har undersøgt hele dette problemkompleks og er endt i en betydningsfuld betænkning om det. Jeg ville derfor

synes, at det var meget mærkeligt, om man gik i forhandlinger på nordisk basis, hvis man på forhånd kom med den indstilling, at her var der ikke noget, der var værd at diskutere. Jeg tager altså for mit vedkommende fremsættelsen af dette lovforslag som udtryk for, at den høje regering har en positiv interesse — mere vil jeg ikke sige — i indførelse af et almindeligt offentlighedsprincip i dansk forvaltning. Jeg skal tilføje, at jeg synes, det er tegn på et sundt folkestyre, hvis slige store almindelige forvaltningsreformer har udsigt til at blive gennemført på et bredt grundlag i det høje ting.

Når jeg dernæst vender mig til spørgsmålet om den praktiske måde, hvorpå man skal nærme sig denne forvaltningsreform, er jeg — som jeg har givet udtryk for i betænkningen — af den mening, at vi af mange grunde skal gå forsigtigt frem. Både vor presse og vore administrative myndigheder skal ligesom vænne sig til denne helt nye fornemmelse; den borger, hvis sag det angår, skal ligeledes vænne sig til dette nye, og rent praktisk ligger det sådan, at vi slet ikke har mulighed for på nuværende tidspunkt at skaffe de yderligere tjenestemænd, som en offentlighedsreform i fuld udstrækning vil kræve.

Det vil være nyttigt at høste erfaringer, hvor de kan hentes, og jeg tror, at de kan hentes ved at lade det første skridt være gennemførelsen af den såkaldte partsoffentlighed. Den fremgangsmåde at give meddelelser til offentligheden om administrative sagers behandling, som rent faktisk benyttes i dag, og som giver offentligheden — og det vil sige os alle sammen — mulighed for at danne sig et skøn over i hvert fald nogle sagers behandling, vil utvivlsomt blive påvirket, når en praktisering af den nu foreslåede lovgivning begynder. Erfaringen vil efter min mening blive, at de pågældende ansvarlige, der efter sædvane i dag giver offentligheden oplysninger om de pågældende sager, vil gøre det i videre omfang i fremtiden. Endvidere tror jeg, erfaringen vil blive, at den part, der får lejlighed til at følge sin sag, ikke nødvendigvis vil være tavs, hvis han mener, der er noget i sagen, der trænger til at komme frem, eller dokumenter i sagen han er utilfreds med på den ene eller anden måde.

På den anden side tror jeg heller ikke, at